Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru Judecător : Brăgaru Alina
Dosarul nr. 2ac-619/23
2-20051481-02-2ac-26102023

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

21 ianuarie 2025
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Ruxanda Pulbere
Judecători Roman Pascari și Ala Malîi
Grefier Danu Blanovschi

examinând în ședință publică cererea de apel depusă de avocatul Bondarenco Oleg în interesele S.R.L.„Eurocons Com” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iunie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Marmital” împotriva SRL „Eurocons Com” cu privire la încasarea datoriei rezultate din contractul de vînzare-cumpărare nr.78 din 05 martie 2018, dobînzii de întîrziere şi a cheltuielilor de judecată,-

c o n s t a t ă:

Circumstanțele speței:

La data de 18 mai 2020 S.R.L.”Marmital” s-a adresat cu cererea de chemare în judecată împotriva S.R.L.”Eurocons Com” solicitînd încasarea din contul pîrîtului în beneficiul reclamantei a datoriei contractuale în sumă de 16 464,40 Euro ce reprezintă datoria acumulată în baza contractului de vînzare-cumpărare nr.78 din 05.03.2018, a dobînzii de întîrziere în sumă de 4 243,24 Euro calculată pentru perioada 05.09.2018 – 28.04.2020 în temeiul art.942 Cod civil și încasarea cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 12 094,22 lei, plata pentru efectuarea expertizei extrajudiciare în mărime de 4 055 lei, cheltuieli pentru traducerea actelor anexate în sumă de 1 150,08 lei, suma de 110 lei pentru serviciul de eliberare a extrasului persoanei juridice și cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000,00 lei.

În motivarea acțiunii reclamanta indică faptul că la data de 05.03.2018 între S.R.L.”Marmital” în calitate de vînzător și S.R.L.”Eurocons Com” în calitate de cumpărător a fost încheiat contractul de vînzare-cumpărare nr.78. Obiectul contractului reprezentă transmiterea către cumpărător în proprietate, plăci de piatră

pentru fațada clădirii aflate pe str.*****, mun.Chișinău. Vînzătorul va executa lucrările de izolare termică a pereților exterior a casei, iar cumpărătorul se obligă să recepționeze și să achite costul materialelor și a lucrărilor în modul și în condițiile prevăzute în contract. Potrivit capitolului 2 al Contractului, costul pentru instalarea plăcilor de piatră pe suprafața de 550 m.p. constituie suma de 55 Euro per m.p., adică în total 30 250,00 Euro, iar prețul pentru lucrările de instalare a termoizolantului pe suprafața de 500 m.p. constituie suma de 1 Euro pentru 1 m.p., adică în total 500,00 Euro. În total costul lucrărilor constituia 30 750,00 Euro. În temeiul punctului 2.4 din Contract părțile au prevăzut că suma contractului poate varia în sensul măririi sau micșorării în funcție de suprafața executată, precum și în funcție de denumirea materialelor. Conform punctului3.1. din Contract, cumpărătorul a fost obligat cp achite costul în 4 tranșe, conform graficului stabilit în contract. Potrivit punctului 4.1. din Contract se atestă că executarea lucrărilor constituie 90 de zile lucrătoare, iar punctul 4.2 prevede că termenul contractului urmează să curgă de la data transferării primei rate a prețului.

La data de 13 iunie 2018 pîrîtul a transferat în adresa reclamantului suma de 100 000,00 lei, ceea ce conform cursului BNM constituia suma de 5 060,60 Euro. Cu toate că pe parcursul executării lucrărilor în proporțiile indicate în contract, pîrîtul urma să efectueze achitări corespunzătoare graficului de achitare indicat în punctul 3.1. din Contract, iar acestea nu au fost efectuate, fiind de bună-credință și încrezându-se în înțelegerea contractuală, reclamantul a continuat achitarea lucrărilor pentru a nu întârzia termenul de predare a acestora. Ulterior la data de 16.07.2018 reclamantului fără nici o notificare prealabilă i-a fost blocat accesul la obiect, pentru a-și continua executarea obligațiilor contractuale. În acest sens, la 19.07.2018 în adresa pîrîtului a fost expediată o notificare privind asigurarea accesului la Obiect. Deși notificarea a fost recepționată la 23.07.2018, totuși pîrîtul nu a admis solicitarea reclamantului. O altă reclamație a fost expediată la 23 august 2018, prin care a fost solicitată deblocarea căii de acces la obiect, rambursarea datoriilor pentru lucrările efectuate și perfectarea/semnarea actului privind volumul lucrărilor, acordînd un termen de 5 zile pentru remediere. Pîrîtul a recepționat reclamația la 29 august 2018, însă răspuns nu a parvenit.

În temeiul raportului de expertiză extrajudiciară nt.029 din 12.11.2018, expertul Achimov Anatolie a concluzionat că gradul de finisare a lucrărilor constituie 70 %. Astfel reclamantul a executat lucrările în proporție de 70 %, iar în temeiul actului din 29.08.2019 S.R.L.”Marmital” a prestat lucrări în mărime de 21 525,00 Euro.

Pîrîtul recepționînd lucrările în mod tacit (actul de predare-primire nefiind semnat), se face întârziat de achitarea contravalorii lucrărilor prestate. Un act de recepție a lucrărilor nu a fost semnat de părți, din cauza că pîrîtul a pretins la invocarea viciilor de calitate la lucrările executate de către reclamant, prin ce

demarat la data de 29.01.2019 o acțiune în instanță solicitând restituirea avansului achitat la data de 13 iunie 2018.

Avînd în vedere omisiunea executării obligației de plată, S.R.L.”Marmital a încetat prestarea serviciilor în continuare. Unitățile de plăci de piatră au rămas pe teritoriu clădirii unde se desfășurau lucrările de instalare a placajului de piatră pe str.***** mun.Chișinău deoarece administratorul S.R.L.”Marmital” a fost împiedicat să ridice materialele care îi aparțin. Mai mult ca atît , lucrările au fost efectuate în continuarii de către angajații S.R.L.”Eurocons Com”, aceștia instalând fațada obiectului cu materialele S.R.L.”Marmital”. Pentru aceste acțiuni reclamantul a depus plângerea la Procuratura mun.Chișinău, iar la moment cauza se află spre examinare la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, cauza penală de învinuire la lui Damaschin Igor în baza art.352 alin.(3) CP. Astfel în temeiul contractului, pîrîtul a acumulat față de reclamant o datorie în mărime de 16 464,40 Euro, derivată din formula:70 % ce constituie lucrările realizate X 30 750,00 Euro (suma contractuală) ce rezultă suma de 21 525,00 Euro - 5 060,60 Euro (echivalentul la 100 000 lei care a fost achitat în avans). Scadența pentru suma de 16 464,40 Euro fiind la data de 04.09.2018.

De drept reclamantul a făcut referire la art.7, art.8, art.9, art.512, art.572, 946 Cod civil. Cu toate că contractul care este obiectul litigiului a fost intitulat drept un contract de vînzarecumpărare, acesta este reglementat de raporturi juridice de antrepriză, în temeiul cărora S.R.L.”Marmital” s-a obligat să efectueze o lucrare pentru S.R.L.”Eurocons Com”, iar ultimul s-a obligat să achite prețul.

Solicită încasarea dobînzii de întîrziere din data cînd creanța a devenit scadentă, 05.09.2018-28.04.2020, ceia ce constituie suma de 4 243,24 Euro, care urmează a fi încasată de la pîrît.

Referitor la capătul de cerere privind încasarea cheltuielilor de judecată, invocă prevederile art.94 și art.96 CPC, la fel se anexează și se solicită achitarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei extrajudiciare din 12.11.2018 și cheltuielilor pentru traducerea înscrisurilor.

În ședința de judecată reprezentanții reclamantei, administratorul Maftea Sergiu și avocatul Burea Olga au susținut integral acțiunea formulată și au solicitat admiterea acesteia integral.

Reprezentanții pîrîtei, administratorul Damaschin Igor și avocatul Bondarenco Oleg au solicitat respingerea acțiunii integral. Au menționat că nu și-au onorat obligațiile de plată deoarece lucrările de instalare au fost necalitative fapt confirmat prin constatarea tehnică privind starea tehnică a plăcilor de finisare din calcar efectuat de către expertul tehnic Dohmilă Iurie la data de 12.09.2018.

Aprecierea primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2023, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L.„Marmital” împotriva S.R.L.„Eurocons Com” cu privire la încasarea datoriei rezultate din contractul de vânzare-cumpărare nr.78 din 05.03.2018, dobânzii de întârziere şi cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la S.R.L.„Eurocons Com”, în beneficiul S.R.L.„Marmital”, datoria rezultată din contractul de vânzare-cumpărare nr.78 din 05.03.2018 în mărime de 16464,44 Euro (șaisprezece mii patru sute șaizeci și patru Euro și 44 euro cenți), dobânda de întârziere calculată pentru perioada 04.09.2018-28.04.2020 în mărime de 4243,24 Euro (patru mii două sute patruzeci și trei Euro și 24 euro cenți) în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației. S-a încasat de la S.R.L.„Eurocons Com” în beneficiul S.R.L.„Marmital” cheltuieli de judecată formate din taxa de stat în sumă de 12094,22 lei (doisprezece mii nouăzeci și patru lei și 22 bani), cheltuieli pentru efectuarea expertizei extrajudiciare în mărime de 4055,00 lei (patru mii cincizeci și cinci lei), cheltuieli pentru traducerea înscrisurilor în mărime de 1150,08 lei (o mie o sută cincizeci lei 08 bani), cheltuieli pentru eliberarea extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice în mărime de 110,00 lei (o sută zece lei) și cheltuieli pentru asistență juridică în mărim de 10 000,00 lei (zece mii lei).

Pretențiile apelantului:

La 05 iulie 2023 avocatul Bondarenco Oleg în interesele S.R.L.„Eurocons Com” a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2023 și emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind prescrisă, fie ca lipsită de temei.

În susținerea cererii de apel a indicat că instanța de fond a examinat cauza civilă neobiectiv, unilateral fără a constata corect circumstanțele adevărate a cauzei.

Consideră că instanța de fond a încălcat prevederile art.239 CPC RM cât și şi prevederile art.130 alin. 1-4 CPC RM.

Menționează apelanta că la pronunțarea hotărârii de bază instanța de judecată nu a ținut cont de următoarele circumstanțe importante.

Mai indică că instanţa de fond nu a dat eficienţă deplină circumstanţelor cauzei şi înscrisurilor prezentate, a interpretat eronat normele de drept material şi a dat o apreciere greşită materialului probator anexat la dosar, fapt ce a dus la soluţionarea greşită a cauzei.

Susține partea apelantă că, articolul 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista

contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Suplimentar a indicat că, de către prima instanța a aplicat incorect prevederile legii procesual-civile cu privire la soluționarea excepției de tardivitate a acțiunii. încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

Or, la data de 17.02.2021, la etapa de pînă la începerea examinării cauzei in fond, SRL ''Eurocons Com" a înaintat primei instanțe cerere privind excepția de tardivitate a acțiunii înaintate de SRL ''Marmital".

Astfel, excepția de tardivitate a fost motivată prin faptul că contractul de vînzare-cumpărare nr. 78 din 05.03.2018 este prin esența sa un contract de antrepriză (fapt, recunoscut chiar de SRL ''Marmital"), iar conform prevederilor art. 946(1) al Codului Civil (în redacția de pînă la 01.03.2019, aplicabilă raportului juridic litigios) ''Contractul de antrepriza": (Termenul de prescripție este de un an din momentul recepționării lucrărilor".

Iar, potrivit cererii de chemare in judecată, lucrările efectuate de către SRL ''Marmital" au fost prestate și recepționate tăcit de către SRL ''Eurocons Com" în perioada de pîna la data de 29.08.2018, la data de 29.08.2018 fiind întocmit un oarecare act de recepție.

Susține apelantul că, reieșind din prevederile legale și contractuale precitate și reținînd faptul că data finalizării executării lucrărilor și recepției acestora de către SRL ''Eurocons Com" în circumstanțele speței invocate de SRL ''Marmital" este data de 29.08.2018, rezultă că obligația SRL ''Eurocons Com" de achitare SRL ''Marmital" a retribuției pentru lucrările efectuate a devenit exigibilă la data de 01.09.2018 (adică 29.08.2018 + 2 zile). Astfel, anume la aceasta dată pentru SRL ''Marmital" s-a născut dreptul la acțiune și a început să curgă termenul de prescripție. Potrivit prevederilor art. 946 (1) Cod Civil (în redacția de pînă la 01.03.2019) ''Contractul de antrepriză": ( ) "Termenul de prescripție este de un an din momentul recepționării lucrărilor.

Menționează apelantul că, cererea de chemare în judecată bazată pe pretențiile izvorîte din contract de vînzare-cumpărare nr. 78 din 05.03.2018 urma a fi înaintată de către SRL ''Marmital" în decurs de 1 an din momentul nașterii dreptului la acțiune (adică în intervalul de timp între 01.09.2018 - 01.09.2019), pe cînd revendicările de achitare a pretinsei datorii formulate de către SRL ''Marmital" către SRL ''Eurocons Com" prin somație (din 31.10.2020) și prin cererea de chemare în judecată (din 18.05.2020), au fost înaintate cu mult mai tîrziu, adică cu omiterea termenului de prescripție.

Mai menționează că, prin excepția de tardivitate s-a invocat argumentat că revendicările de achitare a pretinsei datorii formulate de către SRL ''Marmital" către SRL ''Eurocons Com" prin somație (din 31.10.2020) și prin cererea de

chemare în judecată (din 18.05.2020) - sunt înaintate tardiv și cu omiterea termenului de prescripție. Însă instanța de fond nu s-a expus și nu a motivat aceste circumstanțe.

Invocă apelantul că prin încheierea instanței de fond din 31.05.2022 excepția de tardivitate înaintată de SRL ’’Eurocons Com” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, însă în vederea respingerii excepției de tardivitate instanța a reținut cu tot o altă circumstantă, și anume - faptul ca odată ce contractul de vînzare-cumpărare nr. 78 din 05.03.2018 încheiat între SRL ’’Marmital” si SRL ’’Eurocons Com ” urmează a fi cercetat și apreciat la examinarea cauzei în fond, iar prin expunerea privitor la tardivitatea acțiunii înaintate de SRL ’’Marmital” și SRL ’’Eurocons Com" privind încasarea datoriei, dobînzii și a cheltuielilor de judecată, instanța riscă să se expună asupra fondului cauzei, ceea ce încalcă nu doar principiul imparțialității, dar și cel al legalității.

Susține apelantul că, prima instanță nu s-a expus asupra excepției de tardivitate înaintate de SRL ’’Eurocons Com”, reținînd doar faptul ca acesta a fost înaintată prea devreme, urmînd a fi soluționată odată cu cercetarea și aprecierea contractului de vînzare-cumpărare nr. 78 din 05.03.2018 încheiat intre SRL ’’Marmital” §i SRL ’’Eurocons Com”.

Însa, în continuare instanța de fond așa și nu a revenit asupra excepției de tardivitate invocate de SRL ’’Eurocons Com” cu toate că în cursul examinării cauzei în fond a supus cercetării și aprecierii contractul de vînzare-cumpărare nr. 78 din 05.03.2018, și cu toate că în pledoarii SRL ’’Eurocons Com” a reiterat motivat solicitarea sa privind admiterea excepției de tardivitate și respingerea acțiunii SRL ’’Marmital” ca fiind prescrisă.

Consideră apelantul că, instanța de fond urma în mod obligatoriu să supună soluționării aspectul de tardivitate a acțiunii invocat de SRL ’’Eurocons Com”. Or, anume aceasta a fost randamentul și logica instanței de judecată, potrivit concluziilor expuse în încheierea din 31.05.2022 emisă referitor la excepția de tardivitate. Or, neexpunerea instanței de judecată asupra fondului excepției de tardivitate a știrbit considerabil din garanțiile procesuale atribuite prin lege SRL ’’Eurocons Com” în calitate de partea pîrîtă în favoarea căreia este faptul omiterii de către SRL ’’Marmital” a termenului de prescripție.

Astfel mai indică apelantul că, prin neexpunerea asupra fondului excepției de tardivitate, prima instanță a încălcat principiul securității raporturilor juridice, și a favorizat considerabil poziția procesuală a SRL ’’Marmital” prin continuarea arbitrară și contrar legii examinării unei acțiuni prescrise, tardivitatea căreia a fost invocată de către oponentul procesual in modul prevăzut de lege.

Aprecierea instanței de apel:

Apreciind materialele cauzei în raport cu normele incidente, Colegiul civil,

comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră că apelul este întemeiat şi pasibil admiterii, iar hotărârea primei instanțe fiind pasibilă casării, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet de judecată din considerentele reținute infra.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul normelor de drept citate, Colegiul civil reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin.(1), (2) și (5) Codul de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

În conformitate cu art. 385 lit. d) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze hotărârea primei instanţe şi să trimită pricina spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin. (1) lit. d) şi lit. i) Cod de procedură civilă. La solicitarea participanţilor la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b).

Conform dispozițiilor art.373 alin.(1), (2) și (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În conformitate cu prevederile art. 186^1 CPC, (1) Cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost

invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripţie sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepţiei, instanţa de judecată examinează excepţia de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

(2) Excepţia de tardivitate şi, după caz, repunerea în termen se soluţionează în şedinţă de judecată, convocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare. Lipsa participanţilor citaţi legal nu împiedică examinarea cererilor.

(3) Dacă nu se dispune repunerea în termen şi/sau se admite excepţia de tardivitate, instanţa de judecată respinge acţiunea ca fiind tardivă printr-o încheiere motivată care poate fi atacată cu recurs.

(5) Dacă se dispune repunerea în termen şi/sau excepţia de tardivitate se respinge, instanţa de judecată emite o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul şi continuă examinarea cauzei.

Din materialele cauzei reiese că, la data de 18 mai 2020 S.R.L.”Marmital” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L.”Eurocons Com” solicitînd încasarea din contul pîrîtului în beneficiul reclamantei a datoriei contractuale în sumă de 16 464,40 Euro ce reprezintă datoria acumulată în baza contractului de vînzare-cumpărare nr.78 din 05.03.2018, a dobînzii de întîrziere în sumă de 4 243,24 Euro calculată pentru perioada 05.09.2018 – 28.04.2020 în temeiul art.942 Cod civil și încasarea cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 12 094,22 lei, plata pentru efectuarea expertizei extrajudiciare în mărime de 4 055 lei, cheltuieli pentru traducerea actelor anexate în sumă de 1 150,08 lei, suma de 110 lei pentru serviciul de eliberare a extrasului persoanei juridice și cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000,00 lei.

Ulterior, 17.02.2021, la etapa de pîna la începerea examinării cauzei în fond, SRL ’’Eurocons Com” a înaintat primei instanțe cerere privind excepția de tardivitate a acțiunii înaintate de SRL ’’Marmital”.

Astfel, excepția de tardivitate a fost motivată prin faptul că contractul de vînzare-cumpărare nr. 78 din 05.03.2018 este prin esența sa un contract de antrepriză (fapt, recunoscut chiar de SRL ’’Marmital”), iar conform prevederilor art. 946(1) al Codului Civil (în redacția de pînă la 01.03.2019, aplicabilă raportului juridic litigios) ’’Contractul de antrepriza”: (Termenul de prescripție este de un an din momentul recepționării lucrărilor”.

Totodată a menționat că, potrivit cererii de chemare în judecată, lucrările efectuate de către SRL ’’Marmital” au fost prestate și recepționate tăcit de către SRL ’’Eurocons Com” în perioada de pîna la data de 29.08.2018, la data de 29.08.2018 fiind întocmit un oarecare act de recepție.

A susținut că, reieșind din prevederile legale și contractuale precitate și reținînd faptul că data finalizării executării lucrărilor și recepției acestora de către SRL ’’Eurocons Com” în circumstanțele speței invocate de SRL ’’Marmital” este data de 29.08.2018, rezultă că obligația SRL ’’Eurocons Com” de achitare SRL ’’Marmital” a retribuției pentru lucrările efectuate a devenit exigibilă la data de 01.09.2018 (adică 29.08.2018 + 2 zile). Astfel, anume la aceasta dată pentru SRL ’’Marmital” s-a născut dreptul la acțiune și a început să curgă termenul de prescripție. Potrivit prevederilor art. 946 (1) Cod Civil (în redacția de pînă la 01.03.2019) ’’Contractul de antrepriză”: ( ) ”Termenul de prescripție este de un an din momentul recepționării lucrărilor.

A menționat că, cererea de chemare în judecată bazată pe pretențiile izvorîte din contract de vînzare-cumpărare nr. 78 din 05.03.2018 urma a fi înaintată de către SRL ’’Marmital” în decurs de 1 an din momentul nașterii dreptului la acțiune (adică în intervalul de timp între 01.09.2018 - 01.09.2019), pe cînd revendicările de achitare a pretinsei datorii formulate de către SRL ’’Marmital” către SRL ’’Eurocons Com” prin somație (din 31.10.2020) și prin cererea de chemare în judecată (din 18.05.2020), au fost înaintate cu mult mai tîrziu, adică cu omiterea termenului de prescripție.

Mai menționează că, prin excepția de tardivitate s-a argumentat că revendicările de achitare a pretinsei datorii formulate de către SRL ’’Marmital” către SRL ’’Eurocons Com” prin somație (din 31.10.2020) și prin cererea de chemare în judecată (din 18.05.2020) - sunt înaintate tardiv și cu omiterea termenului de prescripție.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 31 mai 2022, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea privind excepția de tardivitate invocată de reprezentantul pîrîtului SRL ’’Eurocons Com” avocat Bondarenco Oleg, la cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L.”Marmital” împotriva S.R.L.”Eurocons Com” cu privire la încasarea datoriei rezultate din contractul de vînzare-cumpărare nr.78 din 05.03.2018, dobînzii de întîrziere şi cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2023, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L.„Marmital” împotriva S.R.L.„Eurocons Com” cu privire la încasarea datoriei rezultate din contractul de vânzare-cumpărare nr.78 din 05.03.2018, dobânzii de întârziere şi cheltuielilor de judecată. S-a încasat de la S.R.L.„Eurocons Com”, în beneficiul S.R.L.„Marmital”, datoria rezultată din contractul de vânzare-cumpărare nr.78 din 05.03.2018 în mărime de 16464,44 Euro (șaisprezece mii patru sute șaizeci și patru Euro și 44 euro cenți), dobânda de întârziere calculată pentru perioada 04.09.2018-28.04.2020 în mărime de 4243,24 Euro (patru mii două sute patruzeci și trei Euro și 24 euro cenți) în monedă națională cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației. S-a încasat de la S.R.L.„Eurocons Com” în

beneficiul S.R.L.„Marmital” cheltuieli de judecată formate din taxa de stat în sumă de 12094,22 lei (doisprezece mii nouăzeci și patru lei și 22 bani), cheltuieli pentru efectuarea expertizei extrajudiciare în mărime de 4055,00 lei (patru mii cincizeci și cinci lei), cheltuieli pentru traducerea înscrisurilor în mărime de 1150,08 lei (o mie o sută cincizeci lei 08 bani), cheltuieli pentru eliberarea extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice în mărime de 110,00 lei (o sută zece lei) și cheltuieli pentru asistență juridică în mărim de 10 000,00 lei (zece mii lei).

La 05 iulie 2023 avocatul Bondarenco Oleg în interesele S.R.L.„Eurocons Com” a depus cerere de apel nemotivată, solicitând casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06.06.2023 și emiterea unei noi decizii privind respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind prescrisă.

Analizând circumstanțele invocate în cererea de chemare în judecată, solicitările pârâtului în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, Colegiul civil constată că instanța de fond, nu a soluționat chestiunea privind excepţia de tardivitate în conformitate cu prevederile legale expuse supra.

Prin urmare, Colegiul civil consideră că instanța de fond, în cadrul pregătirii cauzei spre judecare nu s-a expus în privința excepției de tardivitate, or, alin. 1 al art. 186[1] CPC stipulează că cererile depuse în instanţa de judecată peste termenul de prescripţie extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripţia, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanţa de judecată a excepţiei de tardivitate.

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că, instanța ierarhic inferioară incorect a purces la expunerea asupra fondului cauzei fără soluționarea chestiunii expuse de reprezentantul S.R.L.„Eurocons Com” privind ridicarea excepției de tardivitate.

În conformitate cu art. 56 alin. (1) al Codului de procedură civilă, participanţii la proces sunt în drept să formuleze cereri.

În conformitate cu art. 203 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării cauzei se soluționează prin încheiere judecătorească. La începutul ședinței de judecată, instanța verifică posibilitatea examinării cauzei în lipsa participantului/ participanților citați legal.

Pe cale de consecință Colegiul civil constată că normele legale incidente prescriu obligativitate instanței de a examina și implicit de a soluționa cererea privind ridicarea excepției de tardivitate, pînă la examinarea fondului, iar în acest sens urma a fi emis actul procedural prevăzut la art. 186[1] CPC.

Neexaminarea corespunzătoare a cererii apelantului/pîrît cu privire la excepției de tardivitate şi nerespectarea art. 203 alin. (1) Codul de procedură civilă

constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenţiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, care obligă instanţele judecătoreşti să-şi motiveze soluţiile astfel încît să nu lase părţile într-o stare de incertitudine şi să nu creeze impresia că nu au fost auzite.

Or, la caz Colegiul constată că, într-adevăr prin încheierea instanței de fond din 31.05.2022 excepția de tardivitate înaintată de SRL ’’Eurocons Com” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată, însă în vederea respingerii excepției de tardivitate instanța a reținut o altă circumstantă și anume faptul ca odată ce contractul de vînzare-cumpărare nr. 78 din 05.03.2018 încheiat între SRL ’’Marmital” si SRL ’’Eurocons Com ” urmează a fi cercetat și apreciat la examinarea cauzei în fond, iar prin expunerea privitor la tardivitatea acțiunii înaintate de SRL ’’Marmital” și SRL ’’Eurocons Com" privind încasarea datoriei, dobînzii și a cheltuielilor de judecată, instanța riscă să se expună asupra fondului cauzei, ceea ce încalcă nu doar principiul imparțialității, dar și cel al legalității.

Mai reține Colegiul că, prima instanță nu s-a expus asupra excepției de tardivitate înaintate de SRL ’’Eurocons Com”, în motivarea hotărîrii, urmînd a fi soluționată odată cu cercetarea și aprecierea contractului de vînzare-cumpărare nr. 78 din 05.03.2018 încheiat intre SRL ’’Marmital” §i SRL ’’Eurocons Com”.

În asemenea împrejurări, Colegiul civil reține că nu coincide soluția instanței asupra examinării cererii de tardivitate cu motivare și nu prezintă concordanță corespunzătoare, ceea ce denotă încălcarea prevederile procedurale evocate mai sus.

Colegiul menţionează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

La caz, sunt incidente și prevederile Recomandării nr. R(84) privind principiile de procedură civilă proprii pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 februarie 1984, hotărîrea poate fi întocmită liber, dar trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în litigiu şi să răspundă într-un mod sigur şi expres la toate cererile şi obiecțiile formulate de părți.

Prin urmare, hotărârea instanței de fond urmează a fi casată ca fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Prin urmare, având în vedere circumstanțele expuse supra și imposibilitatea

corectării erorilor expuse supra în cadrul examinării cererii de apel, Colegiul civil constată că cauza urmează a fi trimisă la rejudecare în instanța de fond.

Instanța de apel constată că, prima instanță a încălcat principiile funcționale ale dreptului procesual civil, iar omisiunile indicate supra pot fi corectate doar prin reexaminarea cauzei de către instanța de fond, care urmează la pregătirea cauzei pentru judecare să se expună asupra cerințelor de ridicare a excepției de tardivitate.

Reieșind din cele expuse, rejudecând cauza, instanța de fond urmează să țină cont de cele expuse mai sus, să înlăture omisiunile admise, să clarifice și să se expună asupra tuturor argumentelor invocate de către părți pentru asigurarea unei judecări corecte şi legale a pretențiilor înaintate, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 Cod de procedură civilă probele și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material și procedural care reglementează relațiile dintre părți, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Din considerentele menționate şi având în vedere faptul că, erorile judiciare nu pot fi corectate de instanța de apel la examinarea cauzei în ordine de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite apelul declarat, de a casa integral hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 06 iunie 2023 și încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 mai 2022, şi de a trimite cauza spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art.385 lit.d), 390 CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrative,

d e c i d e:

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Bondarenco Oleg în interesele S.R.L.„Eurocons Com”.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 06 iunie 2023 și încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 31 mai 2022, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Marmital” împotriva SRL „Eurocons Com” cu privire la încasarea datoriei rezultate din contractul de vînzare-cumpărare nr.78 din 05 martie 2018, dobînzii de întîrziere şi a cheltuielilor de judecată.

Se remite cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către SRL „Marmital” împotriva SRL „Eurocons Com” cu privire la încasarea datoriei rezultate din contractul de vînzare-cumpărare nr.78 din 05 martie 2018, dobînzii de întîrziere şi a cheltuielilor de judecată, la rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul — Ruxanda Pulbere

Judecătorii — Roman Pascari

Ala Malîi